

HET KERSTBOEKJE EN DE ZONDAGSSCHOOL

REFERAAT GEHOUDEN VOOR DEN
NED. HERV. ZONDAGSSCHOLEN-
BOND OP G.G., TE UTRECHT, OP
DEN 28STEN SEPTEMBER 1940,
DOOR Ds. W. VROEGINDEWEIJ
TE HOOGEVEEN — —

UITGAVE: NED. HERVORMD BONDSBUREAU TE HILVERSUM

HET KERSTBOEKJE.

Over de Kerstboekjes is al zeer veel gesproken ook onder ons. Op menige bestuursvergadering is het een onderwerp van bespreking geweest. We hebben nog niet zoo heel lang geleden zelfs een aparte vergadering gehouden met de verschillende recensiecommissies om over het Kerstboekje met elkaar van gedachte te wisselen. Van groot belang is het immers, dat we in onzen Bond een vaste gedragslijn uitstippelen. Dit alles wijst er wel op, dat deze zaak ons na aan het hart ligt en een behandeling op onze jaarvergadering hiermee wel gerechtvaardigd is. Hiertoe was al besloten, voordat ook ons land tooneel van den schrikkelijken oorlog is geworden. Wat beleven wij donkere en diep ernstige tijden. Is ons volk zich dit wel waarlijk bewust? Dringt het tot ons wel genoeg door, wat God ons hierin zegt? Want God spreekt ons aan ook in dezen vreeselijken oorlog met alle nood en ellende, die hiervan het gevolg is. Het lijkt echter wel, of ook op ons het profetische woord van toepassing is: Ik heb ze geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld. Waar is onder ons volk de verootmoediging? Het zich buigen met waarachtige boetvaardigheid over onze zonde en schuld? Waar is het ootmoedig bidden uit nood en ellende tot den Heere? We moeten elkaar er telkens weer met groote ernst en krachtige nadruk op wijzen, dat God in deze oordeelen is. Dat de Heere Zijn gerichten op deze aarde voltrekt. En dat dit alles gebeurt vanwege onze zonde. We worden door dit schrikkelijk gebeuren geroepen tot bezinning. In de allereerste plaats wat ons persoonlijk leven voor Gods aangezicht betreft. Maar ook tot bezinning over ons werk in den dienst des Heeren. Want dit bedoelen we toch met onzen Zondagsschoolarbeid. Daarom is het noodzakelijk, dat wij als voor Gods aangezicht overdenken, hoe het met ons en met onzen arbeid gesteld is.

Wanneer we deze dingen in aanmerking nemen, kan de vraag

gesteld worden, of er dan geen belangrijker onderwerp voor deze vergadering in oorlogstijd aan de orde gesteld kon worden dan het Kerstboekje. Zullen we om een boekje nu zoo veel drukte maken? Zoo wordt er misschien wel over gedacht. En ook naar gehandeld. Niet overal zal men het zoo eng nauw nemen met de keuze van de boekjes, die uitgedeeld worden op de Kerstfeestviering met de kinderen. Indien dit zoo is, hoop ik toch, dat dit referaat er toe bij mag dragen, om hierin verandering te brengen. Want ook het geven van een Kerstboekje is een stuk evangelisatie-werk, waardoor wij bouwen aan de kinderen. Bouwen aan hun geestelijke en zedelijke vorming. En is het niet van het grootste belang, hoe wij bouwen? Het uitreiken van Kerstboekjes is dus maar niet het geven van boekjes zonder meer. Het is evangelisatiewerk, zooals heel onze Zondagsschool dienst is aan het evangelie, dienst aan de verkondiging van de blijde boodschap, dat geboren is de Zaligmaker in de stad Davids!

Bouwen aan de jeugd, die ons is toevertrouwd. Met dit woord zitten we ineens midden in de moeilijkheden en problemen, die ons in deze donkere en ernstige tijd vervullen. Bouwen, dat is aan de orde van den dag. Allereerst in den meest letterlijken zin van het woord. Wat een troosteloze aanblik levert het verwoeste gebied op. Daar moet gebouwd worden! Maar niet alleen het opbouwen van verwoeste gebouwen en uitgebrande huizen is aan de orde, maar ook het bouwen aan onze samenleving. Er zijn heel wat architecten bezig met het ontwerpen van plannen voor de opbouw van ons volksleven. Heel wat bewegingen zijn in actie om de menschen te winnen voor bepaalde bouwplannen. En ook wij hebben onze taak in dezen tijd. Ook onze roeping is om te bouwen. Zoo hebben we altijd onzen Zondagsschoolarbeid gezien. Dit maakt onzen arbeid zoo verantwoordelijk. Daarom hebben wij van Godswege de plicht om voort te gaan, ook in dezen tijd, ja juist in dezen tijd vol beroering, waarin zoo veel menschen het spoor bijster worden. Wij moeten bouwen aan de jeugd, en daarmee aan de toekomst van ons volksleven.

Bij het bouwen is het van groot belang, welk fundament er gelegd wordt. Dit is de vraag naar de grondslag van onze vereeniging. Deze grondslag is bekend. Wij willen bouwen op den

grondslag van het Woord Gods en de belijdenis van Gods Kerk. Hieraan mogen wij niets veranderen. Hiermee staat en valt onze Bond. Het Woord des Heeren mag onder ons alleen het absolute, volstreckte, gezag hebben. Aan dit Woord hebben wij ons te onderwerpen. Want alleen dit Woord maakt ons dwaas tot zonde en wijs tot zaligheid. Dit Woord is van God ingegeven. Paulus schrijft hierover aan zijn geestelijken zoon Timotheüs: Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt en waarvan u verzekering gedaan is, wetende van wien gij het geleerd hebt; en dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is. Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is; opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust. (2 Tim. 3 : 14—17).

Bouwende op dezen grondslag belijden wij het, dat alle menschen door den val in het paradijs als zondige, verdorven menschen geboren worden. Dat het dus ook van de kinderen op de Zondagsschool geldt, dat zij een boos hart hebben, waardoor zij hun leven voor Gods aangezicht bederven en verknoeien. Dat zij wederomgeboren en bekeerd moeten worden. Dat zij alleen door den Heere Jezus Christus met God verzoend worden. En alleen door het toepassende werk van den heiligen Geest aan den Heere Jezus en Zijn verworven weldaden deel krijgen.

De kinderen zijn geen onschuldige wezentjes, geen kleine engeltjes, het zijn zondaren.

Het is met het hart van onze kinderen niet zoo gesteld, dat we maar wat godsdienst en deugdzaamheid hebben aan te kweeken. Onze kinderen moeten bekeerd worden. Ook voor hen geldt het woord van den Heiland, in den nacht tot Nicodemus gesproken: voorwaar, voorwaar zeg ik u, tenzij dat iemand wedergeboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.

We gaan in onzen Zondagsschoolarbeid dan ook niet uit van de veronderstelling, dat onze gedoopte kinderen wedergeboren zijn. Wat hebben wij aan een dergelijke veronderstelling, die in de heilige Schrift geen grond vindt? We hebben met de werkelijkheid te maken. En de werkelijkheid is deze, dat onze kinde-

ren in zonden ontvangen en geboren en daarom kinderen des toorns zijn, zoodat wij in het Rijk Gods niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden.

Bouwende op den grondslag van Woord en Belijdenis hebben wij onze kinderen te vertellen van den Heere Jezus als den Zoon van God, die in het vleesch gekomen is om onze zonde te boeten en onze schuld te betalen. Hebben wij onze kinderen te vertellen van dit volbrachte werk. Van de genade, die Christus voor zondaren verworven heeft, de genade der schuldvergeving en het eeuwige leven.

Door het geloof in den Heere Jezus ontvangen wij het nieuwe leven. Het nieuwe leven, dat zich openbaart in een haten en vlieden van de zonde, en in een lust tot een wandelen in Gods geboden. Het nieuwe leven van God lief hebben en voor Hem leven. Van gehoorzaamheid aan den Heere, en Hem volgen.

Zoo te bouwen is onze roeping overeenkomstig den grondslag van onzen Bond. Volle ernst hebben wij te maken met ons bouwen aan de jeugd op dezen grondslag. Den maatstaf van Woord en Belijdenis hebben wij bij al ons werk aan te leggen. Want heel ons Zondagsschoolwerk is evangelisatiewerk, dienst aan het evangelie van Jezus Christus, die in de wereld kwam om zondaren met God te verzoenen. Dienst aan het evangelie, dat toch op onze Kerstfeestviering met de kinderen het middelpunt van alles, wat daar gebeurt, is. Is het dan te veel gevraagd, als wij den eisch stellen om ook de maatstaf van Woord en Belijdenis aan te leggen bij het keuren der Kerstboekjes, die op het Kerstfeest aan de kinderen worden uitgereikt? Spreekt het dan niet vanzelf, dat wij bij deze boekjes een strenge keur moeten oefenen, opdat het verhaal in de Kerstboekjes niet in strijd zij met „het” verhaal op het Kerstfeest, het verhaal van de groote genade van Christus, die arm is geworden, opdat Hij arme zondaren rijk zou maken?

Er zijn er, die het met de keuze voor kinderboekjes niet al te nauw nemen. Het is maar voor een kind!, zoo luidt de rede-
neering. We dienen het echter om te keuren. Nauw hebben we toe te zien, juist, omdat het voor een kind is. In zijn beantwoording van de vraag: aan welke eischen moet een goed kinder-

boek voldoen?, overgenomen door „De School met den Bijbel”, Weekblad voor het Christelijk Onderwijs, wijst de bekende schrijver Anne de Vries er op, dat veel ouders allerlei prullen van boeken koopen voor hun kinderen, en zoo weinig ouders eerst eens inzage vragen van de boeken die ze voor hun kinderen koopen. „Maar wie zich de ontzaggelijke invloed bewust is die het boek heeft op een kind, zal weten, hoeveel kwaad met deze houding kan worden gesticht”. Geldt dit reeds van het kinderboek in het algemeen, hoe veel te meer dan van het Kerstboekje, dat een evangelisatiestrekking dient te hebben, omdat het gesteld wordt in dienst van het evangelie, van het bouwen aan de geestelijke, zedelijke vorming der jeugd. Het kinderhart is ontvankelijk. Het kind leeft zich het verhaal in. Het voorgelezen of zelf gelezen verhaal maakt indruk op het ontvankelijk gemoed van een kind. Daarom is het van zoo ontzaggelijk belang nauwlettend toe te zien, wat we onze kinderen aan lectuur geven.

Het schrijven van een kinderboekje is dan ook een verantwoordelijk werk. Voortdurend dient een schrijver zich voor oogen te houden, wat de uitwerking van zijn verhaal is op het gevoelige kinderhart. Het is dan ook goed in dit verband nog eens te herinneren aan een woord van Nicolaas Beets: Een schrijver voor kinderen heeft een groote roeping; niemand kan meer vrucht en zegen hebben dan hij. En een groote verantwoordelijkheid, want hoeveel kwaad kan zulk een auteur doen, indien hij verkeerde tonen aanslaat.

Het is dus van beteekenis, wat voor boekjes we voor onze kinderen uitkiezen ter uitdeeling op het groote feest, dat wij met hen vieren, gedenkende de geboorte van den Heiland. We hebben boekjes noodig met een geestelijke strekking. Daarom zijn alle boekjes, die het stempel dragen der moderne opvoedkunde, voor onze Kerstuitdeeling contrabande. Want deze boekjes staan niet in dienst van het evangelie. Ze bouwen niet aan de ziel van onze kinderen. En op dit laatste leggen wij sterk den nadruk.

Wat willen we dan? Soms boekjes met preeken er in? Moeten onze kinderen dan oude mannetjes worden? Geen sprake van! De Kerstboekjes moeten kinderboekjes zijn. Op kinderlijke wijze geschreven, wat nog heel iets anders is dan

kinderachtig. We verlangen geen verhandeling van dogmatische vraagstukken in onze Kerstboekjes. Geen verhalen met oude mannen gesprekken over de geestelijke dingen. Wij willen kinderboekjes, waarin ons kinderen geteekend worden in hun verstand en boosheid. Kinderboekjes met een geestelijke strekking voor onze kinderen. Boekjes, waarin op kinderlijke wijze over de dingen van Gods Koninkrijk gehandeld wordt, in overeenstemming met Woord en belijdenis. En onder dit laatste mag wel een dikke streep gezet worden.

Goed zijn die boeken, zoo schrijft Ds. J. P. Tazelaar in de Christelijke Encyclopaedie onder het woord Kinderlectuur, welke den jeugdigen lezer bij het licht van Gods Woord doen kennen de waarde, maar ook de verantwoordelijkheid; den rijkdom, maar ook de beteekenis van het leven. Zij teekenen den zegen der gehoorzaamheid aan 's Heeren ordinantiën; den rijkdom van het geloof, den troost van Gods genade in Christus; doch ook den vreeselijken toorn Gods over de zonde. Verkeerde boeken zijn alle, die door vorm of inhoud in strijd zijn met wat God in Zijn heilig getuigenis ons gebiedt. Kinderlectuur is al zoo niet een zaak van bloot amusement, maar is bouwsel voor het leven. Goede lectuur biedt voeding naar lichaam en ziel, naar verstand en wil, en zal onder 's Heeren zegen dienstbaar zijn om den mensch als mensch te vormen. Juist omdat het boek zulk een groote paedagogische kracht heeft, komt alles aan op de strekking. Hier staan wij voor de tegenstelling van christelijke en wereldsche kinderlectuur. De eerste is gedrenkt met den geest der heilige Schrift, de laatste vertoont het cachet van wat de mensch denkt en zoekt en wil.

Ook in de kinderboekjes gaat het om het volle evangelie. Gaat het om zonde en genade. Gaat het om den Christus Gods, die een volkomen Zaligmaker is. Gaat het om geloof en geloof alleen, zonder eenige verdienste noch waardigheid van den mensch er bij. In de Kerstboekjes, het moet helaas gezegd worden, wordt zoo heel vaak een ander evangelie geleerd dan ons uit de Schrift is bekend gemaakt. Het schijnt, als of het er voor kinderen niet toe doet, dat allerlei ketterijen verkondigd worden. Daarom hebben wij juist goed acht te geven en een strenge keur te oefenen uit liefde tot onze kinderen, ja bovenal uit liefde tot de eer van den Heere Jezus Christus, die het

meest verheerlijkt wordt, wanneer verkondigd wordt een arme zondaar en een rijke, algenoegzame Christus. Ook in de verhalen van de Kerstboekjes!

In de Kerstkeur 1939, uitgegeven door de Christelijk Gereformeerde Zondagsschoolvereniging in Nederland, wordt hierop ook met kracht en ernst gewezen. We lezen in het „ter inleiding”: Toch blijven wij zeer ernstig aandringen op degelijke en geestelijke lectuur. Hieronder verstaan wij, dat zonde als schuld den kinderen gepredikt wordt en door den Middelaar, Jezus Christus, is verzoend voor de Zijnen, en zij den Zaligmaker door Woord en Geest leeren kennen. Laten de schrijvers zich maar niet laten beïnvloeden door den geest des tijds, die staat onder de dirigentie van den overste dezer wereld, juist onder zijn leiding om ons en onze kinderen van de pit en merg der waarachtige religie te berooven. Wat ook veranderen mocht in der tijdenloop, niet de weg, waardoor God met den zondaar en deze met God in verzoende betrekking komen. Dit klinkt in sommige ooren misschien wat conservatief. Wij schamen ons niet om ook in onze Kerstkeer te zeggen, wanneer gekozen moet worden tusschen den nieuwmodischen godsdienst van grijp-maar-aan, geloof-maar, want men kan gelooven, omdat men wil, en de redelijke onbevleete godsdienst, waarin alles **geschonken** moet worden, hoezeer de bekeerings-eisch bindend blijft — dan kiezen wij voor het laatste en tegen het eerste”.

Ook hier dus krachtig de nadruk er op, dat ook in de boekjes voor onze kinderen het volle evangelie verkondigd moet worden. Daarom is het noodzakelijk, onze plicht, dat wij bij de beoordeeling der Kerstboekjes de maatstaf aanleggen van Woord en belijdenis.

Nu moeten we ons wel wachten voor overdrijving. Zeer vaak wordt in de Kerstboekjes een voorbeeld gegeven van de zonde in het kinderleven, met de bedoeling, dat de kinderen zullen leeren om den Heere te vragen, dat Hij de zonde vergeve. De keuze van deze voorbeelden acht ik niet altijd gelukkig. Het voorbeeld moet zoo zijn, dat het spreekt tot de kinderen. Dat kinderen het bedreven kwaad ook als zonde gevoelen, zoodat de schrijver het ook aanneembaar maakt, dat het kind oprecht

om vergeving bidt. Het moet echt zijn, zoodat je zegt: ja dat is uit het leven gegrepen. Hier volgt een voorbeeld, dat, naar het mij voorkomt, niet van overdrijving vrij is. Jantje heeft een zusje, dat in het loophek met haar popje speelt. Ze gooit het zwarte poppetje zoo ver weg, dat Moeder zegt: Annie, nu hebben we geen nikkertje meer. Keesje hoort niet goed, wat Moeder zegt, en denkt, dat Moeder het over kikkers heeft. Hij weet nog wel kikkers! Onmiddellijk gaat hij er een vangen. Keesje naar zijn Moeder. Hij stopt haar de kikker in de hand. Maar wat schrikt Moeder daar van. Bah, een kikkvors, weg met dat beest! Keesje nu stout. Foei, dat mag je niet doen! Kom dadelijk binnen. Keesje schrikt er van. Maar hij legt het geval aan zijn Moeder uit, zoodat de toestand opgehelderd wordt. Moeder draagt haar jongen door de keuken. En nu denkt Keesje in eens aan het verhaal van zijn Vader, die domine is, over den goeden Herder. Die droeg het schaapje ook in Zijn ammen. Moeder raadt Keesje om dit ook van den Heere Jezus te vragen. Dit belooft de kleine jongen. En even daarna zien we Keesje in een hoek van de tuin achter de schuur. Hij voelt, dat hij kwaad gedaan heeft met die kikker. Hij gaat bidden: Wilt U mij als 't U blijft vergeven, dat ik Moeder zoo heb laten schrikken? En wilt U me ook in Uw ammen nemen en dragen net als 't schaapje? Amen.

Het is goed, ja noodzakelijk, dat men de kinderen in het verhaal de zonde laat zien, of beter, laat voelen. De kinderen moeten het van jongsaf weten, dat ook zij zondig zijn. Dat ook zij met berouw hun knieën moeten buigen voor den Heere Jezus en Hem om vergeving vragen. Maar laat men dan sprekende voorbeelden nemen. En nu niet doen, alsof dit bij kinderen zoo vanzelf gaat. Een kind heeft er vaak net zooveel moeite mee als een oudere om zijn schuld te erkennen. Dit voorbeeld lijkt mij althans niet gelukkig gekozen.

De boekjes moeten echt zijn. Uit het leven gegrepen. Dan zal een kind zich er in kunnen herkennen. Dit geldt ook de lach in het kindenboekje. Een kind is vroolijk. Een boekje, waarin geen spelende en lachende kinderen voorkomen, is geen recht boekje. De Heere Jezus teekent ons immers ook de kinderen in hun spel. Bruiloftje of begrafenisje spelen, dat maakt voor de kinderen niet zoo groot onderscheid. Voor hen zijn de over-

gangen niet zoo groot. Zij passen zich gemakkelijk en snel aan veranderende toestanden aan. Ziet maar hoe je tegenwoordig de kinderen bijna overal oorlogje ziet spelen! Hoe fijn en hoe leuk is ook de humor in het kinderleven. Deze komt ook een plaats toe in onze Kerstboekjes. Maar laat het dan ook echt zijn. Ik haal weer een voorbeeld aan.

Vader vertelt aan zijn kinderen, wat eau de cologne beteekent. Dat is water van Keulen. Dat kunnen de kinderen goed onthouden, want zoo heet ook hun buurman. Wat gebeurt er echter? Als Vader en Moeder op visite zijn, draaien zij het stopje van het eau-de-cologne-fleschje af, met als gevolg, dat het heele fleschje leegloopt. Wat nu? Jantje weet raad. Ze zullen even naar buurman van Keulen gaan om het fleschje te laten vullen met water van buurman van Keulen. Dat is immers eau de cologne! Aan de knecht, die juist bij de pomp is, vragen ze om water van Keulen en zoo is de zaak weer voor elkaar. Ze zijn wel stout geweest, maar Vader moet er toch om lachen. Het komt mij voor, dat dit niet de echte kinderhumor is.

Ook voor sensatie hebben we ons te wachten. Een boekje moet boeiend zijn. De kinderen — en ook groote menschen nog wel — houden van een spannend verhaal. Maar ook wat dit betreft hebben we ons voor overdrijving te wachten. Ik herinner mij een boekje, waarin een rijke oom uit Amerika, of een van die goud-landen, de oplossing bracht voor al de moeilijkheden, waarin een kind verkeerde. Zoo mooi gaat het meestal niet in het leven!

We willen geen boekjes, waarin de kinderen meer op poppen gelijken dan op menschen. Kinderen zijn over het algemeen ondeugend. Ze doen nog al eens wat niet goed is. Maar daarom willen we nog niet, dat nu de boekjes vol zijn van allerlei streken en kattedwaad, dat de kinderen doen. Boekjes met ruwe taal, waarin met God en Zijn Woord gespot wordt, waarin vloeken voorkomen achten wij contrabande, die in beslag genomen moet worden. Ik herinner mij b.v. een boekje, dat wel zeer realistisch het zeemansleven beschreef. Op zich zelf een verdienstelijk boekje, maar toch niet geschikt om onze kinderen in handen te geven.

Het gaat in de Kerstboekjes zoo heel vaak al te gemakkelijk en al te mooi. Het loopt allemaal zoo goed af. Ook dit klopt

niet op de werkelijkheid. Dit is het allerergst, wanneer het de bekeering betreft.

Vanzelfsprekend moet er in onze boekjes over bekeering gesproken worden. Het zijn immers boekjes met een evangelisatiestrekking, dienst aan het evangelie! Helaas krijgen we nog al eens de indruk, dat men bekeering niet noodzakelijk acht. Het schijnt wel alsof kinderen zoo maar in den hemel komen. Een gebedje, een versje, en het is wel in orde. Ook Verbondskinderen, ook de jeugd uit een kerkelijk meelevend gezin, heeft bekeering noodig. Ook kinderen kunnen alleen zalig worden door den Heere Jezus Christus. Ook zij moeten tot het geloof komen. Gaat dit vanzelf? Neen, dit is een werk van God de heilige Geest!

Op deze dingen werd ook door Jachin gewezen in de boekbeoordeeling van 1939. Met instemming nemen we uit het artikel „Jachins onveranderlijke richtlijnen” het volgende over: „Wij wenschen volstrekt niet, dat alle stukken der dogmatiek in de kinderlectuur besproken zullen worden, maar wel achten wij het een onafwijsbare eisch en een dringende behoefte, dat de hoofdwaarheden van den Bijbel er de kracht in zullen uitoefenen van het zuurdeeg in het meel. De onfeilbaarheid der heilige Schrift, de verzoening door het bloed van Christus, om slechts deze twee te noemen, zijn eeuwige waarheden voor ons denken en gevoelen. Deze stukken behoeven in een boekje niet breed besproken te worden, maar dienen er geest en toon, ernst en kracht aan te geven.

Aan deze eisch is ook dit jaar door sommige schrijvers, wij betuigen het met blijdschap en dankbaarheid, op uitnemende wijze voldaan. Doch slechts door sommige. In menig boekje heeft het Woord des Heeren o.i. een te geringe plaats. Dikwijls stelden wij ons de vraag: weet de schrijver niets af van het werk van den heiligen Geest in het hart; of van de waarheid, dat God Zijn Verbond gedenkt? Te zelden komen deze dingen in onze kinderlectuur uit. En toch zal met name de verbondsleer eerst de echte kleur en gloed, de ware kracht en ernst aan onze kinderboeken geven. (tusschen twee haakjes merken we hier even op in verband met het noemen van de Verbondsleer, dat het er dan wel op aan komt, wat voor verbondsleer. In sommige boekjes vinden we een bouwen op een verbondsleer die

niet naar de Schriften is. Wanneer men al te gemakkelijk uitgaat van een bepaalde verbondsbeschouwing en doopopvatting, die aan het bouwen aan de ziel van het kind groote schade toebrengt!) In nauw verband hiermee staan de herhaaldelijk voorkomende bekeeringen. Laten onze Kinderschrijvers toch de Bijbelsche bekeering schetsen! Vaak kregen wij — een goeden niet te na gesproken — den indruk, alsof de auteur zich met een zedelijke verbetering tevreden stelde, maar van de noodzakelijkheid van vernieuwing door Gods Geest en Woord werd zelfs niet gerept.

En dan die snelbekeeringen! 't Is er mee, gelijk Beets het Engelsche tractaatje beschrijft:

Op de eerste bladzijde, een die zich voor God niet buigt,
En voor de menschen leeft in allen boozen handel;
Reeds op de derde, een kind, geloovig, overtuigd,
Een voorbeeld, op de vierde, in leer zoowel als wandel”.

De geestelijke strekking van het Kerstboekje moet in overeenstemming zijn met den grondslag van onzen Bond, met Schrift en belijdenis. De inhoud dient Schriftuurlijk te zijn. Want de Schrift is het Woord van God, dat ons alleen de rechte weg verkondigt. Hiervan uitgaande hebben wij de toets aan te leggen van dit Woord. Dit Woord leert ons de verdorvenheid van den mensch, ook van de kinderen des Verbonds. De noodzakelijkheid van het werk van den Heere Jezus tot verzoening en verlossing van zondaren. Alleen in Christus is er heil voor zondaren, ook voor zondige kinderen. Aan dezen Christus moet een zondaar aangesloten worden. De Schrift spreekt van een-Christus-ingeplant-worden. Er moet komen een nauwe vereeniging. Dit is het geloof, dat God uit genade in het hart van zondaren werkt. Christus is niet een helpende Heiland, maar de algenoegzame Borg en Zaligmaker, die alles volbracht heeft en alles werkt door Zijn Geest. In de Kerstboekjes is zoo vaak sprake van een helpende Jezus. Als wij maar bidden en goed ons best doen in de strijd tegen de zonde, dan zal Jezus ons wel helpen. Zoo staat het echter niet. Geen helpende Heiland, maar een allesvervullende Jezus.

De indruk wordt ook zoo vaak gewekt alsof er een algemeene

verzoening is. Of dat het eigenlijk bijna heelemaal van ons afhangt, of wij zalig worden, ja dan neen. We hebben maar te kiezen! Dit is een zeer eenzijdige prediking. Ze doet te kort aan de Schrift. Ze ligt geheel in de remonstrantsche lijn. Men lette scherp op deze remonstrantsche instelling van zeer veel boekjes. Het kan zijn, dat de Schrijvers of Schrijfsters zich het zelf niet altijd bewust zijn. Dit neemt niet weg, dat wij nauwlettend hebben toe te zien.

Van het Kerstfeest wordt vaak een gezellig familiefestje gemaakt rondom den Kerstboom met allerlei geschenken. Dergelijke boekjes keuren wij af. Christus is het middelpunt van het Kerstfeest. Ook van het Kerstfeest, dat we met de kinderen vieren.

Als wij deze maatstaf aanleggen, moeten er heel wat boekjes afgekeurd worden. Ook boekjes, die in de loop der jaren veel lof geoogst hebben. Ik denk aan de bekende kinderschrijver van der Hulst. Van zeer veel boekjes van dezen schrijver lezen we in de boekbeoordeeling van onzen Bond: niet aanbevolen of matig aanbevolen. En dan hoofdzakelijk om de geestelijke inhoud. Daarin wordt teveel gewerkt met de „lieve Heer in den hemel”. Op veel van deze boekjes is van toepassing wat in het artikel van Jachins Beoordeeling staat, waaruit we zoo straks ook al iets aanhaalden. „Tal van kinderboeken maken den indruk, alsof de auteurs zich angstvallig gehoed hebben voor een dieper gaande geestelijke gedachte. Ze stellen zich tevreden met een simpele vermelding van een kindergebed of met een eenvoudig citeeren van een tekst. Er zijn tal van boekjes, waarin het christelijk karakter uitsluitend bestaat in een paar zinsneden, die gemakkelijk kunnen worden uitgelicht, zonder aan het geheel ook maar het minste afbreuk te doen. Zulk een boekje, hoe voortreffelijk ook overigens, kan door ons niet worden aanbevolen”.

Dit oordeel is inderdaad juist. Maar op grond hiervan zal het ook niet mogelijk zijn nog zooveel boekjes van van der Hulst aan te bevelen als Jachin doet!

We moeten streng zijn in onze beoordeeling. Want het gaat om de ziel van het kind. Het is een stuk van ons werk, dat bedoelt te zijn: bouwen aan de jeugd. Daarvoor moeten wij het beste zoeken, wat er maar te vinden is. Het beste namelijk ge-

meten aan de maatstaf van Woord en belijdenis.

Het is maar voor een kind. Ik hoop, dat niemand van u dit meer zeggen zal. Integendeel, dat ge allen ook in dit onderdeel van uw Zondagsschoolwerk uw verantwoordelijkheid gevoelen zult. Het gaat in ons werk, ook in deze donkere, booze dagen hierom, dat onze kinderen bekend gemaakt zullen worden met den eenigen Naam onder den hemel gegeven tot zaligheid. De kinderen van ons volk moeten weten van den weg des levens. Laat ons dan voortvaren met onzen arbeid, bouwende aan de ziel van onze jeugd. Werkende in den dienst van het evangelie, dat een blijde boodschap is in droeve tijden voor arme zondaren. Maar laat ons dan bouwen op het fundament, dat gelegd is. Op het fundament van Woord en belijdenis, waarvan de inhoud is Jezus Christus en dien gekruist!

